

TANECNIAKTUALITY.CZ

1. Naharina provokativní Hora zvedla Ostravu ze židlí

23.03.2023 tanecniaktuality.cz - Lucie Hayashi

Odkaz na originál

Klíčová slova: baletu; divadla; Divadlo; Jiřího; moravskoslezského; Myrona; Národního; NDM; ostravského

Soubor baletu **Národního divadla moravskoslezského** dlouhodobě udivuje svou odvahou prezentovat svým divákům vedle baletních klasických titulů i proslulé současné choreografie.

Pozvání Ohada Naharina, světové choreografické hvězdy izraelského původu, je i pro Ostravu krokem dosud nejodvážnějším. Příprava jeho děl klade na interprety vysoké nároky, v duchu systému gaga nabádá k otevření dosud mlčících energetických kanálů a k nové práci s tělem. Vzhledem k podmínkám, v jakých většina regionálních baletních souborů musí fungovat, je téměř zázrak, jak si s takovým soustem tanečníci poradili.

Hora (Beatriz Fernandez Moreno, Andrea Díaz). Foto: Serghei Gerciu.

Hora je inscenace velkolepá a strmá, jež snoubí maximální energetické výbuchy s konejšivým nadhledem. A přesto je shoda jejího titulu s českým výrazem "hora" čistě náhodná. Když ji Ohad Naharin pro svůj soubor Batsheva v roce 2009 vytvořil, inspiroval se slovem, které v balkánských jazycích označuje lidový tanec, s vědomím, že ve španělsky mluvících oblastech je to výraz pro čas či hodinu. Pokud bych měla nazvat dílo jedním českým slovem, použila bych asi výraz "hra". Sám choreograf se nechal slyšet, že jeviště je pro něj jedním velkým hřištěm, na němž se mohou rozvinout různé situace.

Na scéně, celé zbarvené do zelena, je jedinou rekvizitou dlouhá lavice umístěná u zadní stěny (design Amir Raveh). Jedenáct tanečniců střídavě vstupuje do "herního pole" nebo usedá na zadní lavici, aby pozorovali dění před sebou. Oděni jsou v jednoduchých černých kostýmech bez rukávů a s krátkými nohavičkami, které skvěle vyzdvihují siluety těl (kostýmy vytvořila Naharina manželka Eri Nakamura). Obraz se v průběhu hodinového představení proměňuje jen pozvolna, scéna v určitých chvílích lehce potemní a k závěru se do oslnivé zelené přidají i červené tóny. Světelný design a scénu nenavrhl nikdo jiný než Avi Yona Bueno, řečený Bambi, který jinak bez výrazných scénických efektů a změn zachoval pozadí pro "zelený, znepokojivý a strašidelně krásný svět", jak zní v podtitulu díla.

Významným průvodcem díla je hudební kompozice. Oceňovaný japonský skladatel Isao Tomita (1932–2016) vytvořil pro Horu digitální aranžmá ze známých melodií, jejichž odkazy vykouzlí úsměv na tváři všech diváků. Zdánlivě nesourodá melodická témata slavných skladeb tvoří dohromady logický dramatický oblouk plný peripetií a emocí. Debussyho Faunovo odpoledne, Musorgského Obrázky z výstavy, Williamsovo ústřední téma z Hvězdných válek, námět Vesmírná fantazie ze Straussovy básně Tak pravil Zarathustra, Wagnerova předehra k opeře Tannhäuser, Solvejžina píseň Edvarda Griega a mnoho dalších se slévají ve vtipné hudební hře. A tanečnická těla se do ní opět zapojují. Někdy se jakoby nechají strhnout změnou nápěvu, jindy jde choreografie záměrně proti náladě hudební předlohy, doplňuje ji, násobí nebo jí oponuje. Vztah tance a hudby se v každém momentu mění, nenechá vás tedy upokojit naplněným očekáváním a stále burcuje k pozornosti.

Jste-li tanečník, přivodí vám sledování Naharinovy pohybové kompozice i fyzické napětí. Těla účinkujících jsou neustále zmítána v rozličných extrémních polohách, bez oddechu napnuta ve vysokých rozsazích, výbušných skocích, schoulených číhajících pozicích, bez ustání na 150 % koncentrace. Nikdy neodhadnete, jaký pohyb bude následovat, Naharin vždy překvapí totálním zvratem, kolapsem formy, aby znovu vystavěl dokonalou pózu. Hraje si s lidským tělem, kreslí jím nepřeborné množství obrazů, které ožívají ve vaší mysli. Nevypráví příběhy lidských životů, ale lidských těl. Sóla střídají duety, tria, kvartety, kvintety, sextety... i výstupy celé jedenáctky. Pět mužů a šest žen si podmaňuje scénu a jejich těla implikují různé životní momenty – strach, odvalu, romanci, vtip, souhru, prohru, vášeň, konflikt – jakoukoliv asociaci, kterou vám mozek dovolí si vybavit.

Celé dílo je poctou tanečnicům a schopnostem jejich těl. Ostravský soubor dokázal, že je inscenace hodna. Přes viditelnou nervozitu a úvodní opatrnost se během premiérového večera postupně vyburcoval k vrcholovým výkonům. Největší sílu a klid ukázal kupodivu ve sborových pasážích, v nichž bylo znát, jak tanečnické tělo čerpá mizu ze své pospolitosti, týmu, jednoty. A přestože každý z jedenácti sólistů měl mnoho příležitostí ukázat svou individualitu a jedinečnost, zářili všichni nejvíce právě v hromadných scénách. V některých sólech a duetech, odvedených jinak v dokonalé formě, ještě scházela trocha nadhledu, pohody, drzosti a spokojenosti, jaké jistě přinesou všechny další reprízy, v nichž postupně opadne nervozita z respektu k světovému dílu. Nejvíce "doma" ve svých rolích působily Rita Pires a Aurora Donadiós, jejichž energie se zdála nevyčerpatelná. Úžasné tělesné dispozice předvedly Shino Sakurada a Yu Matsumoto. Více drzosti by slušelo Idě Frau a Arianně Marchiori, které si ale ve formě v ničem nezapadly s ostatními. Pánská pětice byla energicky velmi vyrovnaná a oproti dívkám více popustila svá ega. Rei Masatomi mě ohromil svou rychlostí a silou, Mario Sobrino vyzýval elegancí, Barnaby James Packham přirozenou mužnou autoritou, Patryk Zamojski mladickou vervou a Gene David Goodman rafinovanou křehkostí.

Hora je zážitek, který vyžaduje nejen trénovaná a otevřená taneční těla, ale také trénované a otevřené taneční publikum. Souboru do značné míry napomohla repetitorka baletu Nataša Novotná, zkušená tanečnice a jediná česká certifikovaná lektorka jazyka gaga, která tušila, jak soubor na Naharinův způsob práce připravit. Publikum, připravené na vnímání světové choreografické elity, neúnavně už mnoho let v Ostravě vychovává Lenka Dřimalová, šéfkyně **ostravského baletu**. Snad se tyto dvě podmínky v dobrém rozpoložení setkají a nejen abonenti ocení, jaký skvost je jim předkládán. Naharina Hora v podání baletu **NDM** je v našich končinách ojedinělým zážitkem, za nímž se vyplatí do Ostravy vyrazit i ze vzdálenějších koutů republiky.

Psáno z premiéry 16. března 2023, **Divadlo Jiřího Myrona**, Ostrava.

Hora

Choreografie: Ohad Naharin

Světelný design a scéna: Avi Yona Bueno (Bambi)

Hudební aranžmá: Isao Tomita

Zvukový design: Maxim Waratt

Kostýmy: Eri Nakamura

Design lavice: Amir Raveh

Nastudování: Matan David, Hani Sirkis

Repetitor: Nataša Novotná

VAŠE HODNOCENÍ

A jak byste představení hodnotili vy?

Hodnoceno x

Fotogalerie

URL | <https://www.tanecniaktuality.cz/recenze/naharinova-provokativni-hora-zvedla-ostravu-ze-zidli>

[« zpět na začátek](#)